

OSOBNOST UČITELE PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ A JEHO PEDAGOGICKÁ PŘÍPRAVA

doc. PhDr. Radmila Dytrtová, CSc.

*Institut vzdělávání a poradenství
ČZU
v Praze*

ÚVOD

- ⦿ Osobnost učitele je hlavním faktorem, který ovlivňuje kvalitu vzdělávání v současné škole.
- ⦿ To je důvod, proč je nezbytné věnovat pozornost přípravě učitelů a reflektovat v rámci ní potřeby současného i budoucího vzdělávání žáků.

CHARAKTERISTIKY KVALITY UČITELE

Řada odborných studií se pokusila na základě výzkumů identifikovat znaky, které charakterizují kvalitní učitele.

- ◉ Většina modelů zahrnuje do popisů charakteristik klíčových prvků kvality učitele tyto kategorie:
- ◉ znalosti
- ◉ pedagogické a didaktické dovednosti
- ◉ postoje, hodnoty a osobnostní vlastnosti.

OBECNÁ STRUKTURA MODELU

- ◉ Znalosti (předmětové v kurikulárních oblastech, pedagogicko-psychologické a oborově didaktické, všeobecný rozhled),
- ◉ Dovednosti pedagogické a didaktické (týkající se zejména komunikace a interakce, sociálního klimatu, vyučovacích strategií a řízení procesů učení, diagnostiky a hodnocení žáků, spolupráce s kolegy a rodiči, reflexe výuky a sebereflexe),

OBEČNÁ STRUKTURA MODELU

- ⦿ **Postoje, hodnoty a osobnostní vlastnosti:** oddanost profesi, nadšení, vysoké nasazení a energie věnovaná práci, silné zaujetí pro práci se žáky, empatie, pozitivní přístup k žákům, vědomí vysoké odpovědnosti, spravedlivost, čestnost, tvořivost, organizační schopnosti, flexibilita a schopnost improvizace,
- ⦿ pravidelná sebereflexe spojená se snahou o zkvalitňování vlastní činnosti, chuť se vzdělávat.

OBLASTI PROFESNÍCH KVALIT UČITELE

V Rámci profesních kvalit učitele jsou vyjádřena kritéria kvality v těchto oblastech:

- ⦿ 1. Plánování výuky
- ⦿ 2. Prostředí pro učení
- ⦿ 3. Procesy učení
- ⦿ 4. Hodnocení práce žáků
- ⦿ 5. Reflexe výuky
- ⦿ 6. Rozvoj školy a spolupráce s kolegy
- ⦿ 7. Spolupráce s rodiči a širší veřejností
- ⦿ 8. Profesní rozvoj učitele

JAK ZAJISTIT V RÁMCI PŘÍPRAVY UČITELŮ KVALITU?

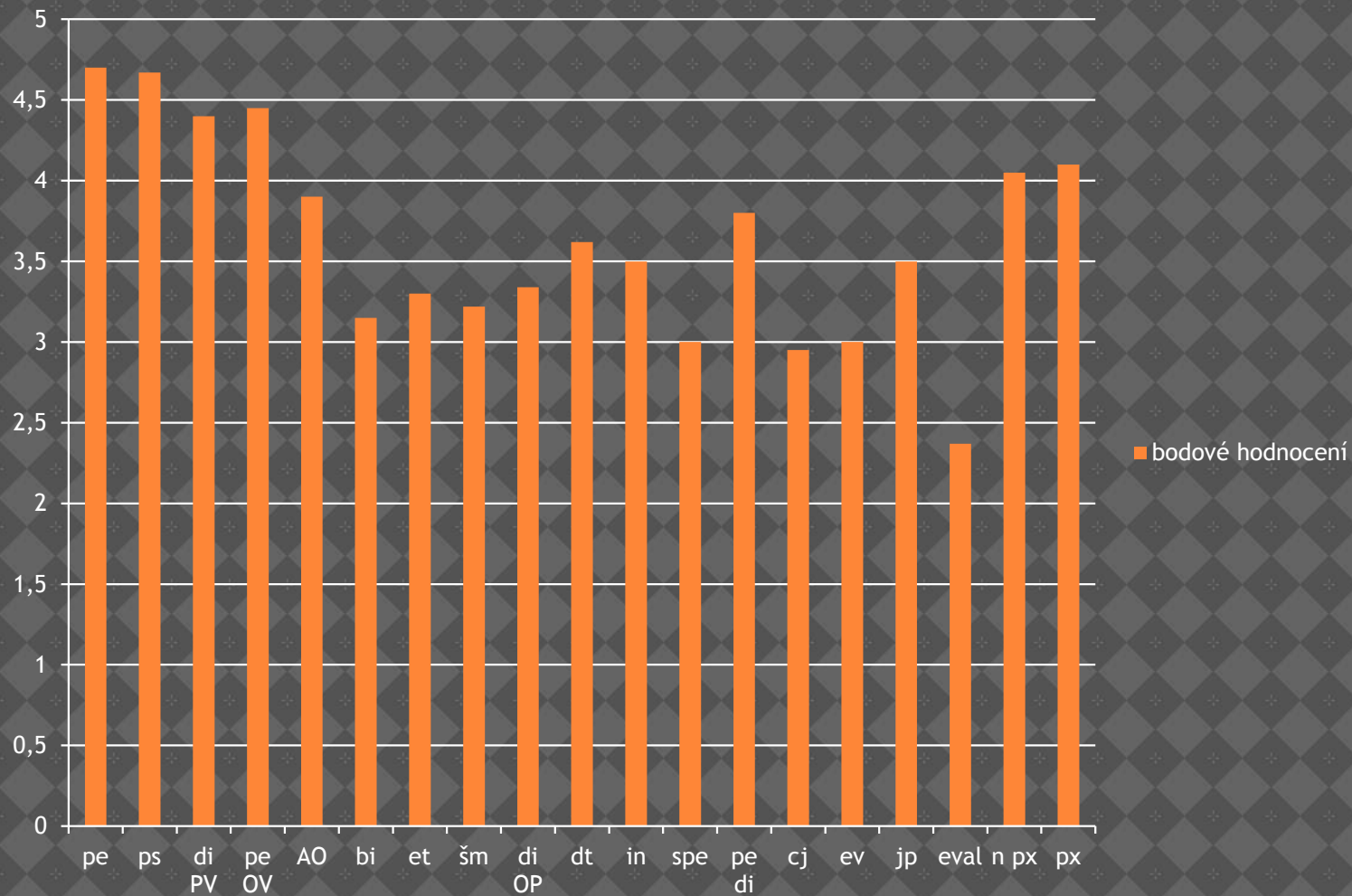
- ◉ Reakreditací a zásadními změnami studijního programu?
- ◉ Rozšířením řízené pedagogické praxe na cvičných školách v rámci studia?
- ◉ Zavedením dalšího vzdělávání cvičných učitelů?
- ◉ Jinými opatřeními a změnami?
- ◉ Jsou vůbec takové změny nutné?

K ODPOVĚDÍM NA ÚVEDENÉ OTÁZKY BY MĚLY ČÁSTEČNĚ PŘÍSPĚT VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ:

- ◉ Realizace: listopad 2017
- ◉ Místo: IVP ČZU v Praze
- ◉ Respondenti: studenti a absolventi bakalářského studijního programu učitelství praktického vyučování

GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ VÝSLEDKŮ

(KOMENTÁŘ BUDE DOPLNĚN)



ZÁVĚR

- Respondenti přispěli na základě svých odpovědí k širšímu pohledu na vlastní přípravu učitele praktického vyučování.
- Většina z nich je přesvědčena, že rozsah studia je dostatečný včetně skladby povinných předmětů, které jsou součástí studijního plánu.
- Za nejdůležitější předměty pro přípravu učitele považují respondenti pedagogiku, psychologii a didaktiku.
- Řízenou pedagogickou praxi na cvičných školách považují respondenti za potřebnou a významnou součást své učitelské přípravy.
- Případné změny vidí v aktualizaci obsahu předmětů v závislosti na změnách ve školství a vzdělávání. Požadují rozšířit nabídku volitelných předmětů např. o právo pro učitele, rozšířit výuku jazyků a speciální pedagogiky.

LITERATURA

- ◎ Dytrtová, R., Krhutová, R. *Učitel - příprava na profesi*. Grada, 2009.
- ◎ Smékalová, L. *Didaktika vzdělávání dospělých*. Nová Forma, 2016.
- ◎ Tomková, A., Spilková, V. aj. *Rámec profesních kvalit učitele*. NÚV, 2012.